

AMERIKA na ozemlju Am. sta imeli kolonije Anglija in Francija; prva Ang. je Virginija, Fr. pa Luisiana; prihaja do sporov→7-letna vojna, ki se konča 1763; Fr. se odpove Kanadi in vzh. od Missisipija; spopad med Britanijo in kolonisti-ti so bili prej od VB odvisni zaradi nevarnosti Fr., sedaj ko pa te ni več, hoče VB vir dohodka; kolonisti se upirajo, saj 'dokler nimajo predstavnika v parlamentu, toliko časa an spoštujejo določb'; nasprotja so stalno prisotna, čedalje hujša; l. 1733-Bostonska čajanka: ker so uvedli nove davke na čaj, kavo, so kolonisti vse to zmetali z ladje v vodo; kolonije so čedalje bolj organizirane, imajo svojo vojsko; vojna med kolonijami in VB se začne '75 (vojna za neodvisnost); 4.7.76-deklaracija o neodvisnosti; sestavi jo Thomas Jefferson; vojaški posveljnik na enem izmed kongresov postane George Washington; Deklaracija je najpomembnejši dokument Am. zgod.; kolonije razglašajo svobodo, neodvisnost; v deklaraciji je velik vpliv razsvetljskih idej (svoboda, pravica do življenja, prizadevanja po sreči); vladina naloga je skrb za pravice državljanov; najprej zmagujejo Britsi, 1778 pride do preobrata (Francoze Benjamin Franklin prepriča, da stopijo na stran kolonistov); 1783-konec vojne-mirovni sporazum: VB se odpove zahtevam po ozemlju kolonij (od Kanade do Floride, do reke Mississippi); država je sprva neenotna, zvezna oblast je šibka; do l. 1787-osnutek prve Am. ustave; nastane prava zvezna oblast; 1789 Ustava stopi v veljavo; zvezna vlada si oblast deli s posameznimi deli države, ima nadzor nad vojsko, določa davke, sklepa pogodbe s tujimi državami; ustava uredi način voljenja predsednika (4 l.); delitev oblasti na 3 dele: zakonodajna, izvršna in sodna oblast; zakonodajna oblast ima kongres-iz dveh delov: senat (vsaka država da 2 poslanca) in predstavniški dom (glede na št. preb.-1 poslanec:300 ljudi); izvršna oblast ima predsednik (večja pooblastila, določa ministra, je tudi ministrski predsednik); sodna oblast ima sodstvo (vrhovno sodišče); 10 amandmajev: Bill of Rights (dopolnila k ustavi): zagotavljajo pravice posameznikov, dodajali so jih še pozneje (13. odpravi suženjstvo); 1788-predsednik postane Žorž Washington